

Jaun. puskarininkis Povilas Žilys, 1939 m.
Lietuvos centrinių valstybės archyvas

POVILAS ŽILYS-KLEVAS, AUDRŪNAS 1918 10 24–1953 02 11

Povilas Žilys gimė 1918 m. spalio 24 d. Biržų aps. Daujėnų vls. Šakarnių k. Maižiešiaus Žilio ir Kastancijos Zigmuntavičiūtės-Žilienės šeimoje¹. Kartu augo broliai Juozas (g. 1921 m.) ir Jonas (g. 1926 m.).

1926–1930 m. mokėsi Mikėnų k. pradžios mokykloje. 1932 m. rudenį įstojo mokyti į Mažeikių aps. Vieکشنیų vid. mokyklos antrą klasę, o 1933 m. – į ketvirtą Tau-ragės aps. Švėkšnos „Saulės“ gimnazijos klasę. 1936 m. persikėlė gyventi į Panevė-žį ir pradėjo lankyti septintą Panevėžio valstybinės berniukų gimnazijos klasę. Nuo 1938 m. liepos 10 d. iki 1939 m. lapkričio 20 d. mokėsi Pirmojo Lietuvos Prezidento karo mokykloje (XIV aspirantų laida). 1939 m. rugsėjo 17 d. jam suteiktas jaun. puskarininkio laipsnis. Tų pačių metų lapkričio 23 d. paleistas į atsargą².

Nuo 1939 m. mokėsi Žemės ūkio akademijos Dotnuvoje (Kėdainių aps.) Matema-tikos-gamtos fakulteto Miškininkystės skyriuje. 1939 m. gruodžio 15 d. tapo 16-osios Kėdainių rinktinės 2-osios Žemės ūkio akademijos šaulių kuopos rikiuotės šauliu. Šios akademijos dokumentuose nurodoma, kad nuo 1942 m. kovo iki gruodžio mėn. jam buvo skirta stipendija³.

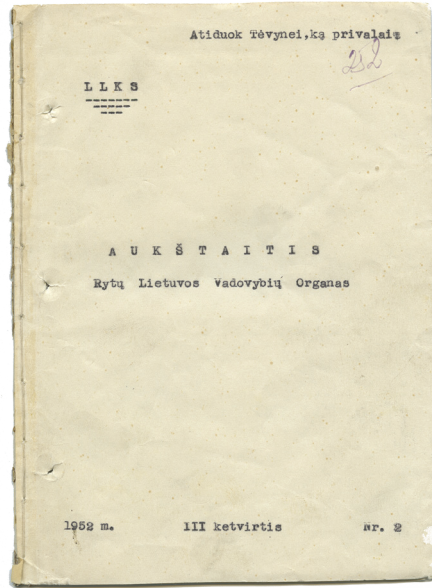
Nuo 1944 m. Pasvalio krašto partizanų vadas slapyvardžiu *Klevas*. Sunkiai sužeis-tas 1945 m. vasario 21 d. Biržų aps. Vabalninko–Krinčino vls. vykusiose Leliškių kau-tynėse. Išgijo ir vėl partizanavo. 1947 m. vadovavo Biržų aps. veikusios S. Dariaus ir S. Girėno rinktinės Joniškėlio, Pasvalio ir Vabalninko partizanų būriams.

1950 m. rugsėjo 8 d. Moliūnų k. Alekso ir Veronikos Zakarevičių vienkiemyje MGB kareiviai nušovė P. Žilio brolį, Algimanto apygardos Žaliosios rinktinės partiza-ną Joną Žilį-*Vakarį*.

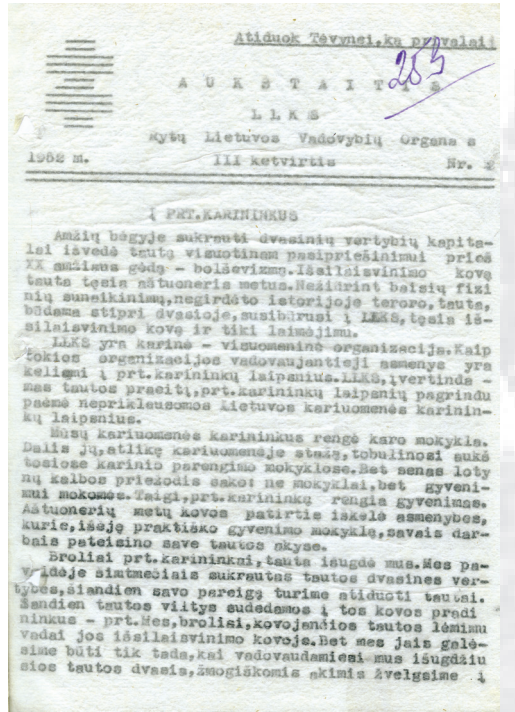
1951 m. rugpjūčio 25 d. Vyčio apygardos Žaliosios rinktinės vadovybės iniciatyva Biržų apskrityje įkūrus Sierakausko (nuo 1951 m. rugsėjo – Pilėnų) tėvūniją, vadova-vo partizanų būriui. Nuo 1952 m. pavasario Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio (LLKS) Tarybos prezidiumo 3-iosios sekcijos vadovo Jono Kimšto-*Žalgirio* pavaduotojas sla-pyvardžiu *Audrūnas*. Tų pačių metų gegužės 7–9 d. dalyvavo Rytų Lietuvos (Karaliaus Mindaugo) srities vadų sąskrydyje, kuriame LLKS Tarybos prezidiumo 3-iosios sekci-jos vadovo pareigas perėmus Juozapui Šibailai-*Merainiui*, tapo jo pavaduotoju. LLKS Tarybos prezidiumo narys. 1953 m. birželio 9 d. paskirtas LLKS Tarybos prezidiumo 2-osios Vyriausiosios vadovybės sekcijos vadovo J. Šibailos pavaduotoju.

1952 m. rudenį J. Šibaila ir P. Žilys Ramygalos r. Dovydų miške įsirengė bunkerį, ten gyveno ir dirbo. Suimtas partizanas Vincas Navardauskas, neištvėręs kankinimų, nurodė partizanų buvimo vietą. 1953 m. vasario 11 d. MGB Kėdainių ir Ramygalos rajonų sk. operatyvinės grupės apsupo bunkerį. Kautynėse žuvo J. Šibaila ir P. Žilys. Jų palaikų užkasimo vieta neišaiškinta.

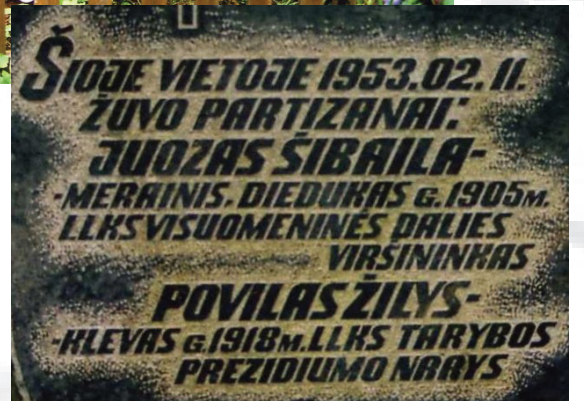
1999 m. gegužės 12 d. P. Žiliui pripažintas kario savanorio statusas, Lietuvos Res-publikos Prezidento 1999 m. gegužės 18 d. dekretu jis apdovanotas Vyčio Kryžiaus 3-iojo laipsnio ordinu (dabar – Vyčio Kryžiaus ordino Komandoro kryžius), o 1999 m. gegužės 27 d. dekretu jam suteiktas pulkininko laipsnis (po mirties).

LLKS Visuomeninės dalies viršininko ir LLKS Tarybos prezidiumo pirmininko pavaduotojo J. Šibailos-*Merainio* leisto ir jo pavaduotojo, LLKS Tarybos prezidiumo nario P. Žilio-*Audrūno* reda-guoto Rytų Lietuvos vadovybės leidinio „Aukštaitis“, skirto Rytų Lietuvos partizanų pareigūnams, 1952, III ketv. Nr. 2 viršelis

LLKS Visuomeninės dalies viršininko ir LLKS Tarybos prezidiumo pirmininko pavaduotojo J. Šibailos-*Merainio* leisto ir jo pavaduotojo, LLKS Tarybos prezidiumo nario P. Žilio-*Audrūno* redaguoto Rytų Lietuvos vadovybės leidinio „Aukštaitis“, skirto Rytų Lietuvos partizanų pareigūnams, 1952, III ketv. Nr. 2 pirmasis puslapis

Paminklas 1953 m. vasario 11 d. šioje vietoje įrengtame bunkeryje kautynėse su MGB Kėdainių ir Ramygalos r. skyrių operatyvine grupe žuvusiems LLKS Tarybos 1949 m. vasario 16 d. Deklaracijos signatarui, LLKS Tarybos prezidiumo pirmininko pavaduotojui ir Visuomeninės dalies viršininkui J. Šibailai-*Merainiui*, jo pavaduotojui ir LLKS Tarybos prezidiumo nariui P. Žiliui-*Audrūnui* atminti. Kėdainių r. VMU Ra-dviliškio regioninio padalinio Lančiūnavos girininkijos Dovydų miško 137 kvart. 11 sklypas. Atidengtas 2004 m. liepos 14 d. Bendras paminklo ir įrašo jame vaizdas. R. Trimonienės nuotr., 2008 m.

¹ Lietuvos centrinių valstybės archyvas (LCVA).

² LCVA.

³ LCVA.